

Kabir Ziyareti

Kaynak: Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye

İmâm-ı Birgivî "rahmetullahi aleyh" (**Etfâl-ül müslimîn**) kitâbında buyuruyor ki, müslimânların kabirlerini ziyâret etmek sünnetdir. (**İhyâ-ül-ulûm**)de diyor ki, (Ölümü hâtırlamak ve ölüden ibret almak için kabir ziyâret etmek ve Sâlihlerin, Velîlerin kabirlerinden bereketlenmek müstehabdır). İbret almak için, meyyitin çürüdüğü, yanaklarının, dudaklarının döküldüğü, ağzından pis sular akdığı, karnının şişip patladığı, içine kurtların, böceklerin dolduğu düşünülür. Hâtim-i Esâm diyor ki, (Kabristândan geçen kimse, onları düşünmezse ve düâ etmezse, kendine ve onlara hıyânet etmiş olur).

Kaynak: www.dinimizislam.com

Sual: Vehhabiler diyor ki: (Resulullahın ve Evliyanın ruhlarından şefaât isteyen, bunların mezarını ziyâret edip, bunları vesile ederek dua eden kâfir olur. Kabirde olandan, işitmeyenden dua istemek şirkir. Ölü ve uzaktaki diri, işitmez ve cevap vermez. Bunların fayda ve zararları olmaz. Ölmüş peygamberden de bir şey istemek şirkir.)

CEVAP

Peygamber Efendimiz "aleyhisselam" **kabirdekilerden yardım isteyiniz** buyuruyor. Bunlar ise, böyle yapanlara müşrik diyorlar. Bu hadis-i şerifi yasak ediyorlar. Resulullahın emrine hâşâ şirk yani puta tapmak yani kâfirlik diyorlar.

Resulullah efendimiz, (**İşlerinizde şaşırduğınız [bunaldığınız] zaman, kabirde olanlardan yardım isteyiniz!**) buyurdu. Müslümanların, Evliyanın kabirlerini ziyâret etmeleri, onlardan yardım beklemeleri, bu hadis-i şerife uydukları içindir.

İslam âlimleri, bu hadis-i şerife uyararak Evliyanın, kabirlerini ziyâret etmişler, feyz aldıklarını bildirmişlerdir. İmam-ı Rabbani hazretleri, 291. mektubunda buyuruyor ki:

(Delhi şehrinde, bayram günü, hocam Muhammed Baki Billah'ın mezar-ı şerifini ziyârete gitmiştim. Mübarek mezarına teveccüh ettiğim zaman, mukaddes ruhaniyeti ile iltifat buyurdu. Bu garibi öyle okşadı ki, Hâce Ubeydullah-i Ahrar'dan kendisine gelmiş olan feyzleri ihsan eyledi. Bu nisbete kavuşunca, Tevhid marifetlerinin hakikati hasıl oldu.)

Yukarıdaki hadis-i şerif, birçok kitapta yazılıdır. Müslümanlar arasında meşhur olmuştur. Osmanlı devletinin Şeyh-ül-İslamlarından dokuzuncusu, büyük âlim, müfti-üs-sekaleyn, yani insanlara ve cinne fetvalar vermiş olan Ahmed Şemseddin ibni Kemal efendi, **Kırk hadis** kitabında diyor ki:

İza tehayyertüm fil-umur,

feste'inu min ehliil-kubur!

Yani, işlerinizde şaşırduğunuz zaman, kabirdekilerden yardım isteyiniz! İnsanın ruhu, bedenine aşiktir. Ölüp, ruh bedenden ayrılınca bu sevgisi yok olmaz. Ruhun bedene olan bağlılığı ve çekmesi, öldükten sonra yok olmaz. Ölünün kemiğini kırmak ve kabir üzerine basmak, hadis-i şerifle, bunun için yasak edilmiştir. Bir kimse, bir Velinin kabrini ziyaret edince, ikisinin ruhu buluşurlar. Çok fayda hasıl olur. Kabir ziyaretine izin verilmiş olması, bu faydanın hasıl olması içindir. Bundan başka, gizli faydaları da yok değildir.

[İbni Âbidin hazretleri, **Redd-ül-muhtar** kitabının önsözünde diyor ki:

İmam-ı Muhammed Şafi'i, imam-ı a'zam Ebu Hanife'ye karşı çok edepli, saygılı idi. (Ebu Hanife ile bereketleniyorum. Kabri yanına gidiyorum. Güç bir sual karşısında kaldığım zaman, kabri yanında iki rekat namaz kılıp, Allahü teâlâyâ dua ediyorum. Cevabı hemen hatırıma geliyor) buyurmuştur.]

Kabirdekinin ruhu ile ziyaretçinin ruhu, birer ayna gibidir. Işıkları birbirlerine aks eder. Ziyaret eden, kabre bakıp, Allahü teâlânın kazasına razı olup, ruhu bunu duyunca, ilmi ve ahlakı feyzlenir. Bu feyz, kabirdekinin ruhuna aks eder. Meyyitin ruhuna, cenab-ı Haktan gelmiş olan ilim ve feyzler de, ziyaret edenin ruhuna aks eder.

Şafi'i âlimlerinden Alaüddin Ali bin İsmail Konevi, **El-a'lam fi-Hayatil-enbiya** kitabında diyor ki:

Peygamberlerin ve bütün müslümanların ruhları, kabirlerine ve anıldıkları yerlere inerler. Ruhların, kabirleri ile bağlılıkları vardır. Bunun için, kabir ziyareti müstehaptır. Kendilerine verilen selamı işitirler ve cevap verirler.

Hadis âlimi Abdulhak Eşbili, **Akibet** kitabında diyor ki:

Hadis-i şerifte, **(Bir kimse, tanıdığı bir mümin kardeşinin kabrine gelip, ona selam verince, meyyit onu tanır ve selamına cevap verir)** buyuruldu.

Kabirden yardım istenir

Sual: Yusuf aleyhisselamın kabirden yardım istemesi, bizim için delil olur mu?

CEVAP

Elbette delil olur. İmam-ı Kurtubi hazretleri buyuruyor ki:

Yusuf aleyhisselamı elleri zincirlenmiş bir şekilde götürüyorlardı. Kabristanın yanından geçerken, annesinin kabrine sarılıp şöyle dedi:

Anacığım! Başını kaldır, oğlunun zincirlere vurulmuş olduğunu, ellerinin, ayaklarının bağlandığını gör! Beni babamdan ayırdılar. Allah'tan, bizi bir araya getirmesini dile, çünkü O merhametlilerin en merhametlisidir.

(Cami-ul-ahkâm)

Her peygamber, aynı esaslara iman edilmesini bildirmiştir. Yani Hazret-i Âdem'in bildirdiği imanla, Peygamber efendimizin bildirdiği iman aynıydı. İmanda değişiklik olmaz. Yusuf aleyhisselamın bu itikadı da, Müslümanlıkla aynıdır. Zaten ayrı olamaz. Ayrılık, amele ait hükümlerde olur. Ölüden yardım istemek itikadî bir meseledir.

Ölüye de, diriye de yardım ettiren Allahü teâlâdır. Her şeyin yaratıcısı Cenab-ı Hak'tır. Allah, diriye yardım ediyor da ölüye niye yardım etmesin ki? Eğer ölüye yardım edemez demek isteniyorsa, o zaman bu inanış, Allah'ın kudretinden şüphe etmek olur. Allah'ın kudretinden şüphe eden nasıl Müslüman olur ki?

Allah'ın kudretinden şüphe edilmez

İlaca şifa özelliğini veren, dirinin yardım etmesine kuvvet veren Allahü teâlâ, vefat eden bir Peygambere veya evliyaya yardım etme kuvvetini vermekten aciz midir?

Aslında, Allah'ın kudreti olmadan, dirinin yardım edeceğine inanmak şirkidir. Dirinin yardım edeceğine inanıp da, Allah'ın kudreti ile ölünün, yardım edeceğine inanmamak da, Allah'ı aciz kabul etmek olacağı için küfür olur. Halbuki Allahü teâlâ her şeye kadirdir. Ölüden diri, diriden ölü yaratır. (A.İmran 27)

Diriye, ölüye ve her şeye yardım ancak Allah'tan olur. Kur'an-ı kerimde mealen, **(Yardım ancak ve yalnız Allah'tandır)** buyuruldu. (A.İmran 126)

Kabirdeki Peygamber veya Veli, ancak Allahü teâlânın izni ile yardım etmektedir. Allah'ın bu kudretinden şüphe eden müşrik olur.

İrşad-üt-talibinde, (Vefat eden evliyanın, feyz vermesi kesilmez, hatta artar) buyuruluyor. Bunun için mesela sıkıntısı olan bir kimse, bir evliyanın kabrine giderek, (Ey mübarek zat, Allahü teâlâyâ dua et, şu sıkıntıdan kurtulayım) gibi sözler söylemesinin caiz olduğu, (**Et-tevessül-ü bin-Nebi...**) kitabında yazılıdır.

Şehitler gibi Enbiya ve Evliya da Allah yolunda olup diridir. Bir âyet-i kerime meali:

(Allah yolunda öldürülenlere ölü demeyin. Bilakis onlar diridir, ama siz bunun şuurunda değilsiniz.) [Bekara 154]

Abdülhak-ı Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

Ruhun ölmediğini âyet-i kerime ve hadis-i şerifler bildiriyor. Ruh şuur sahibidir, ziyaret edenleri tanır. Evliyanın ruhu, diri iken de, öldükten sonra da, yüksek mertebededir, öldükten sonrada kerameti görülür. Keramet sahibi olan ruhlardır. Ruh ise, insanın ölmesi ile ölmez. Kerameti yaratan Allah'tır. Her şey Onun kudreti ile olur. Her insan, Onun kudreti karşısında, diri veya ölü iken de hiçtir. Allahü teâlânın, bir evliyası vasıtası ile, bir kuluna ihsanda bulunması şaşılacak bir şey değildir. Diri iken de, ölüyken de bir şey yaratamaz. Ancak Allahü teâlânın yaratmasına vasıta olur. (**Mişkat**)

Hadika'da, (Ölülerden bir şey isterken bu işleri sebeplerin değil, Allahü teâlânın yaptığına inanmalı) buyuruluyor. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Kabirdekiler olmasa, yeryüzündekiler yanardı.) [Deylemi]

Fetava-yı Hindiyye kitabında buyuruyor ki:

(Kabir ziyaretinin yasak olmadığını imam-ı a'zam Ebu Hanife bildirmişti.)

Tehzib kitabında diyor ki:

(Kabir ziyareti müstehaptır. Meyyiti ziyaret etmek, yakın ve uzaklığına göre onu diri iken ziyaret etmek gibidir.)

Ölmüşlere dua ile yardım etmek

Sual: Dirilerin, ölüler için yaptığı duaların, okudukları Kur'an-ı kerimlerin ölümlere bir faydası oluyor mu, onlara bu şekilde yardım edilmiş olunur mu?

Cevap: Mektubat kitabında konu ile alakalı olarak buyuruluyor ki:

“Ölmek, felaket değildir. Öldükten sonra başına gelecekleri bilmemek felakettir. Ölümlere, dua ile, istiğfar etmekle, onun için sadaka vermekle yardım etmek, imdatlarına yetişmek lazımdır. Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Ölünün mezardaki hâli, imdat diye bağırان, denize düşmüş kimseye benzer. Boğulmak üzere olan kimse, kendisini kurtaracak birini beklediği gibi, meyyit de, babasından, anasından, kardeşinden, arkadaşından gelecek bir duayı gözler. Kendisine bir dua gelince, dünyanın hepsi kendine verilmiş gibi sevinmekten daha çok sevinir. Allahü teâlâ, yaşayanların duaları sebebi ile, ölümlere dağlar gibi çok rahmet verir. Dirilerin de ölümlere hediyesi, onlar için dua ve istiğfar etmektir.)

Dirilerin yaptığı duaların ölümlere fayda vereceğini, âlimler söz birliği ile bildirmişlerdir. Kur'an-ı kerim okuyup da sevabını ölümlerin ruhlarına gönderince, onlara fayda vereceğini mezhep sahibi âlimler de bildirmiştir.

Dua, istemek demektir. Aç bir kimsenin, iştahlı olduğu bir zamanda yiyecek istemesi gibidir. Bu sebeple, ölmüşlere dua etmek, hatm-i tehlil yapmak, yani yetmişbin kelime-i tevhit okuyup, sevabını ruhuna hediye etmek çok faydalıdır.

Sual: Kabir ziyaretine gidildiğinde, mezarın başında okunanları, o kabirdekiler işitir ve fayda görürler mi?

Cevap: Kur'ân-ı kerimi, ölümler de işitir ve faydalanırlar. Cenaze taşıyanların, kabir ziyaret edenlerin, maddi bir karşılık düşünmeyerek, Kur'ân-ı kerimden birkaç âyet veya sûreyi, Allah rızası için okuyarak, sevabını meyyitin ruhuna hediye etmeleri sünnettir.

Resulullahın kabrini ziyaret

Sual: Resulullahın kabri ziyaret edilirken neler yapılmalıdır?

CEVAP

Resulullah efendimizin kabri-i şerifini ziyaret etmek için sünnet şöyledir: Abdestli olmalı, Resulullah'a salevat getirmeli, önceden yapmış olduğu namaz, sadaka, oruç, Kur'ân-ı kerim okumak gibi hayırlı işlerin sevabını ona bağışlamalı, gönlü uyanık olmalı, onu sevmeyi ve sünnetine uymayı, Allahü teâlâdan dilemelidir.

Mümine ve Kâbe'ye dönmek

Sual: (Yüzü, Kâbe'ye doğru çevirip, Kabr-i şerife arka dönmek lâzım) sözü yanlış değil mi?

CEVAP

Evet, yanlıştır. Resulullah efendimiz ölü değildir. Kabre arka dönülmez. Camide imam bile, namazdan sonra, yönünü müminlere döndürüyor, arkası kibleye geliyor. Kibleye dönüp, arkasının müminlere gelmesi mekruh olur. Namaz dışında, mümine doğru dönmek Kâbe'ye dönmekten efdaldir. Bir hadis-i şerif meali şöyledir:

(Ey Kâbe, ey Beytullah, seni Allahü teâlâ, şerefli, mükerrem ve muazzam kıldı, fakat mümin, hürmet bakımından senden daha kıymetlidir.)
[Taberani]

Sual: Peygamber efendimizin kabrini ziyaret etmenin, dinen hükmü nedir?

Cevap: İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri;

“Kabr-i saadeti ziyaret etmek sünnetlerin en kıymetlisidir” buyurmuştur. Vacip diyen âlimler de vardır. Bunun için, Şâfiî mezhebinde Kabr-i saadeti yani Peygamber efendimizin kabrini ziyaret etmek nezir olunur, adak yapılır.

“Kabrimi bayram yapmayın!”

Sual: Peygamber efendimiz, (Kabrimi bayram yapmayın!) buyurmuş. Burada anlatılmak istenen nedir?

Cevap: Hadis âlimlerinden Abdül'azîm-i Münzîrî hazretleri **(Kabrimi bayram yapmayın!)** hadis-i şerifine mana verirken **(Kabrimi bayram gibi yılda bir ziyaret etmekle bırakmayın! Her zaman ziyaret etmeye gayret edin!)** demektir, diye açıklamışlardır. **(Evlerinizi mezarlık yapmayın!)** hadis-i şerifi de, evlerinizi namaz kılmamakla, kabirlere benzetmeyin, demektir. Çünkü kabristanda namaz kılmak caiz değildir. **(Kabrimi bayram yapmayın!)** hadis-i şerifi; **(Kabrimi ziyaret için, bayram gibi belli gün tayin etmeyin!)** anlamında olduğu da bildirilmiştir. Zira Yahudiler ve Hıristiyanlar, Peygamberlerinin mezarlarını ziyaret için toplanıp çalgı çalar, şarkı söyler, bayram yaparlardı. Siz böyle yapmayın, ziyaret için, bayramda haram şeylerle eğlenir gibi, ney, dümbelek çalmayın, toplanıp, merasim yapmayın demektir. Ziyaret için, gelip, selam vermeli, dua etmeli, fazla durmamalıdır.

Evliya kabrini ziyaret

Sual: Bir Evliyanın kabrini ziyaret ederken nelere dikkat etmelidir?

CEVAP

Seyyid Abdülhakim-i Arvasi hazretleri buyuruyor ki:

Büyük bir zatın kabrini ziyaret eden kimse, ona rabita ederse, yani dünya işlerini hiç düşünmeyip, kalbine hiçbir şey getirmeyip, o zatın ruhunu, his organları ile anlaşılamayan bir nur farz ederek, bunu kalbinde bulundurursa, o ruhtan, kendi kalbine bir şeyler akmaya başlar. Çünkü, Evliyanın ruhları, feyzlerin kaynağıdır. Kaynağı kalbine koyan, bunun feyzine, nimetine, bilinmeyen ihsanlarına elbette kavuşur. Ruhu kuvvetlenir, olgunlaşır.

Kabir yanına gelince, önce selam verilir. Kabrin sağ yanına, yani kible tarafına, ayak ucuna yakın durur. Tanıdığı gibi, şeklini, suretini hatırına getirir. Eüzü ve besmele ile bir Fatıha ve 11 İhlas okur. Sevabını, Resulullah efendimizin, bütün Peygamberlerin, Eshab-ı kiramın ve Evliya-i izamın ruhlarına ve bu zatın ruhuna hediye eder. Onun ruhunu, gönlünde bulundurur. Kalbinde bir şey hasıl oluncaya kadar durur. Gelen kimse almasını bilir ise, o zat da, vermeye ehil, olgun bir Veli ise ve şartları gözeterek beklerse, elbette bir şey ele geçer.

Bu şartlar, o zatın kendisini tanıdığına, selamını işitip cevap verdiğiğine, ruhunun, kâmil, olgun olduğuna, ruhunun bir zamana ve yere bağlı olmadığına, nerede hatırlarsa, orada imiş gibi feyz vereceğine, Allahü teâlânın, feyzini, ruhun gıdasını, onun ruhu ile gönderdiğine inanmaktır.

Üzüm isteyen, bağa gidip asmadan koparır. Erik ağacına gitmez. Su isteyen, kaynağa, pınara, çeşmeye gider. Ağaca, sobaya gitmez. Buğday isteyen, tarlasını sürer, eker, biçer. Çocuk isteyen, evlenir. İlaç isteyen bir hasta, doktora ve eczaneye gider. Bakkala, avukata gitmez. Kalbin gıdasını, ruhun temizliğini isteyen de, Evliyanın kalbine, ruhuna başvurur. Allahü teâlâ, bu nimetlerini, Evliyanın kalbinden göndermektedir. Her şeyi yaratan, gönderen, yalnız Allahü teâlâdır. Fakat, her şeyi belli bir sebeple göndermek, Onun âdetidir. Onun nimetine kavuşmak isteyen, Onun âdetine uyması, sebebi arayıp, bulup, öğrenip, Onun sebebine yapışması lazımdır. Sebepleri aramamak ve öğrenmek istememek, Allahü teâlânın âdetini bozmak olur. Bir kabirden feyiz almak için, o zata karşı, diri imiş gibi, edep ve saygı göstermek gerekir. **(R. Şerife)**

Kabir ziyaretinde

Sual: Evliya kabrini ziyaret edenler arasında, laubali hareket edenler, orada gülenler, konuşanlar oluyor. Bunlar uygun mu? Geçen gün mübarek bir İslam liminin kabrine gittim. 3-5 kişi oturmuş, gle oynaya sohbet ediyorlardı. Tam o mübarek zatın kabrinin yanına sedirler koymuşlar. Orada sohbet edilmesi uygun mudur?

CEVAP

Zaruretsiz konuşmamalı. Oradaki zatın bizi grdgn bilmeli. Sağlığında yanındaymışız gibi edebi muhafaza etmeli. Başka işle meşgul olmamalı. Orası oturulacak, sohbet edilecek yer değildir. Edeple dua edip çıkılmalı. Normal kabirlerde bile glmek uygun değildir. Kabirde glmek hadis-i şerifle yasaklanmıştır.